

FRANCIAORSZÁG

I. AZ ORSZÁG TÁRSADALMI-GAZDASÁGI HELYZETE

1. Általános információk

Hivatalos megnevezés	Francia Köztársaság
Államforma	Köztársaság
Főváros	Párizs (Paris)
Terület	547 030 km ² (a tengerentúli területek nélkül)
Népesség	64 473 140 fő (2008)
Nemzetiségi megoszlás	nincs hivatalos adat (az Alkotmány értelmében népszámlálás során nem feltehető kérdés)
Vallási megoszlás	nincs hivatalos adat (az Alkotmány értelmében népszámlálás során nem feltehető kérdés)
Hivatalos nyelv	francia
Klíma	óceáni és mediterrán
Államfő	Nicolas Sarkozy
Miniszterelnök	Francois Fillon
Hivatalos pénznem	Euró (EUR)
Jelentősebb városok	Párizs, Lille, Nantes, Bordeaux, Toulouse, Lyon, Marseille, Cannes, Strasbourg

2. Főbb gazdasági mutatók, a gazdaság szerkezete, főbb ágazatok

Franciaország főbb gazdasági mutatói, 2007-09

		2007	2008	2009
GDP (folyó áron)	Mrd EUR	1 894,6	1 950,1	1 943,4
GDP változás (reál)	%	2,3	0,4	-2,2
Egy főre jutó GDP (PPS)	Ezer EUR/fő	27,0	27,1	n.a.
Infláció (fogyasztói árindex)	%	1,6	3,2	0,1
Munkanélküliségi ráta	%	8,4	7,8	9,5
Költségvetés egyenlege	GDP %-a	-2,7	-3,3	-7,5
Államadósság (év végi)	GDP %-a	63,8	67,5	77,6
Folyó fizetési mérleg egyenlege	GDP %-a	-1,0	-2,3	-2,2

Forrás: INSEE – Francia Statisztika Hivatal, Eurostat

A GDP nagysága alapján Franciaország az ötödik gazdasági nagyhatalom a világon. A GDP előállításában a szolgáltatások súlya meghatározó 77,6%, az ipar részesedése 20,4%, az agrárgazdaságé 2,0% (2008-as Eurostat adatok). Iparát tekintve Németország és az Egyesült Királyság után az európai piacon a harmadik helyet foglalja el. Iparának kiemelkedő ágazatai: autóipar, feldolgozóipar, építőipar, repülés és űrkutatás, élelmiszeripar, vegyipar, divat és luxuscikkek.

A 2009-es év Franciaországban is a válságkezelés jegyében telt. 2009 második felében a válság által legközvetlenebbül érintett pénzügyi és ingatlanszektor működése stabilizálódni kezdett, ennek nyomán enyhültek a hitelfeltételek. Az ipari termelés azonban továbbra is messze elmaradt a válság előtti szinttől.

A francia kormány válságkezelő intézkedései (360 Mrd euró) 2009 első félévében a pénzpiac és pénzintézetek (BNP Paribas, Société Générale, Crédit Lyonnais) stabilizációjára irányultak, melyből 320 Mrd euró bankközi hitelt állami garanciával a befagyott bankközi hitelezés megindítására, a likviditás biztosítására szántak. A bajba jutott bankok újratőkésítésének céljából egy másik, erre a célra létrehozott állami szervezet 40 Mrd euróval gazdálkodik. A gazdaság fellendítésére ezer állami nagyberuházás megindítását, infrastrukturális beruházásokat: vasúthálózat felújítást, szuper expressz vonalak (TGV) modernizálását, külvárosi vonatok és a párizsi metró fejlesztését, környezetbarát autók vásárlását, lakás hőszigetelési programot, valamint az agrárgazdaságok energia felhasználásának javítását irányozták elő.

Az autóipari segélycsomag keretében a Renault és a PSA autógyártók 6 Mrd euró kedvezményes állami hitelt kaptak a banki hitel-befagyasztások miatt kialakult likviditási problémáik megoldására. 2009 novemberében a két volt miniszterelnökből álló bizottság az államfő elé terjesztette a Nagy Nemzeti Kölcsön (Grand Emprunt national) más néven a „hazafias hitel” koncepcióját, amely meghatározza azokat a fő területeket, melyekre a nagy nemzeti kölcsön 35 Mrd euróját fordítani javasolják. A 35 Mrd euróból 31-et a kutatás, fejlesztés és innováció területén fognak felhasználni, 2-2 Mrd eurót a szociális lakások, illetve a KKV-k támogatására fordítanak. Ez utóbbi intézkedéssel a kormány a KKV-k hitelfelvételi és befektetési képességét kívánja erősíteni.

3. Külkereskedelmi tendenciák, külkereskedelmi statisztika, főbb partnerek, főbb termékek

Franciaország külkereskedelmi forgalma, 2006-09

		2006	2007	2008	2009
Áruforgalmi egyenleg	M EUR	-30 394	-40 462	-59 085	-46 675
Export	M EUR	386 188	399 220	410 636	338 816
Import	M EUR	416 582	439 682	469 721	385 491
Szolgáltatások egyenlege	M EUR	13 412	14 999	14 456	10 388
Export	M EUR	102 493	109 400	111 656	100 810
Import	M EUR	89 081	94 401	97 200	90 422

Forrás: INSEE – Francia Statisztika Hivatal, Eurostat

Franciaország áru-külkereskedelmének mintegy 60%-át az EU-országokkal bonyolítja le mind az exportban, mind importban. Legfontosabb partnere a kivitelen és a behozatalban is Németország, 125 Mrd eurót meghaladó összforgalommal, ami több mint kétszerese a második helyen álló Olaszországgal lebonyolított forgalomnak. A külkereskedelemben - elsősorban az importban - egyre nagyobb a súlya Kínának.

2009-ben a francia eladások az EU egészében, és az újonnan csatlakozott országok piacain is mintegy 20%-kal estek vissza. Az import éves szinten 18%-kal esett vissza annak ellenére, hogy a gyógyszeripari termékek behozatala, és az állami ösztönzők (gépkocsi csere program) következtében a gépkocsi behozatal dinamikusan nőtt.

Franciaország legfontosabb exportpartnerei: Németország, Olaszország, Spanyolország, Belgium, Nagy-Britannia, USA, Hollandia, Svájc, Kína, Lengyelország.

Franciaország legfontosabb importpartnerei: Németország, Belgium, Olaszország, Kína, Spanyolország, USA, Nagy-Britannia, Hollandia, Svájc, Oroszország.

Franciaország legfontosabb exporttermékei: repülőgépek, úrajmúvek, gyógyszeripari készítmények, gépjárművek, gépkocsi részegységek és tartozékok, illatszerek, tisztálkodószerek, olajfinomítás termékei.

Franciaország legfontosabb importtermékei: gépjárművek, repülőgépek, úrajmúvek, nyersolaj, gyógyszeripari készítmények, az olajfinomítás termékei, földgáz, számítógépek, egyéb gépkocsi részegységek.

Franciaország szolgáltatás-külkereskedelmét tekintve is a világ vezető exportőrei és importőrei közé tartozik, az exportban az első öt, az importban az első tíz ország között található. Szolgáltatás-külkereskedelmének legfontosabb szektorai: banki szektor, ingatlanfejlesztés, turizmus és vendéglátás, logisztika valamint az SSC (Call-center) pénzügyi, jogi szolgáltatások.

A francia külgazdasági prioritások között szerepel a BRIC-országok (Brazília, Oroszország, India, Kína) felé történő orientálódás.

4. Tőkeáramlás alakulása és a főbb partnerek

Franciaország közvetlen tőkebefektetés importja és exportja, 2007-09

		2007	2008	2009*
Külföldi közvetlen tőkebefektetés-import	Mrd EUR	75,9	66,3	46,2
Külföldi közvetlen tőkebefektetések állománya	Mrd EUR	645,6	711,9	758,1
Francia tőkebefektetés más országba	Mrd EUR	123,5	136,8	122,9
Francia tőkebefektetés állománya	Mrd EUR	877,4	1 014,2	1 125,2

Forrás: INSEE – Francia Statisztika Hivatal, * nem végleges adat

Franciaország a válság alatt is vonzó célpont maradt a külföldi befektetők számára. Az AFII (Francia Befektetési Ügynökség) által közölt adatok szerint 2009-ben 639 munkahelyteremtő befektetési döntés született, amely megközelíti a 2008-as szintet (641). Abszolút értékben azonban 2009-ben mind a külföldiek franciaországi beruházásai, mind a franciák külföldi befektetései elmaradtak 2008 évitől (a tőkeimport 30%-kal, a tőkeexport 10%-kal esett vissza).

A külföldi befektetések 66%-a a francia termelő ágazatokba irányult 2009-ben (421 projekt). A dinamikus fejlődés elsősorban az élenjáró technológiáknak és az energetikai szektor virágzásának tudható be. A szolgáltatóipar részesedése (2009-ben 34%) csökkent az összes beérkező működő-tőkében, miután kevesebbet fektettek be a tanácsadói, engineering és szolgáltatóipari szektorokba, valamint a távközlésbe és az internet-szolgáltatásba.

A külföldi tőke importja az elmúlt évtizedekhez hasonlóan elsősorban a Párizs központú Ile-de-France régió megyéire koncentrálódott. Az év kiemelkedő eredménye a mobiltelefonokat gyártó kínai cég, a Huawei Technologies bejelentése 2009 szeptemberében, egy kutatási központ létrehozásáról Ile-de-France régióban.

A válság hatására a befektető országok sorrendje némiképp átrendeződött. Németország visszaszerezte az első helyet az Egyesült Államoktól, Olaszország megtartotta harmadik helyét, Spanyolország pedig maga mögé utasította az Egyesült Királyságot. Összességében a befektetések kétharmada Európai Unió partnerországokból származik.

Franciaország a világ egyik vezető működő-tőke exportőre. Teljes kivitelének 90%-a az EU tagállamaiba irányul.

II. MAGYARORSZÁG ÉS FRANCIAORSZÁG BILATERÁLIS KAPCSOLATAI

2009-ben Franciaország az összforgalom alapján negyedik legfontosabb kereskedelmi partnerünk volt. A Franciaországgal lebonyolított külkereskedelmi forgalmunk az átlagosnál kevésbé csökkent, így mind a behozatalban, mind a kivitelben előrelépett legnagyobb partnereink sorrendjében (behozatalban a 6.-ról az 5. helyre került, export piacaink között a 6.-ról a 4.-re ugrott előre). Közben Franciaországból származó behozatalunk több mint 20%-kal esett vissza, kivitelünk csökkenése nem érte el a 7%-ot, így a kétoldalú forgalom aktívuma a 2008 évi több mint 2,8-szeresére emelkedett.

A magyar-francia külkereskedelem áruszerkezete (M EUR)

	KIVITEL		BEHOZATAL		EGYENLEG	
	2008	2009	2008	2009	2008	2009
Összesen	3 449,2	3 212,4	3 203,7	2 517,1	245,5	695,3
Élelmiszer, ital, dohány	151,4	158,1	124,0	111,3	27,4	46,8
Nyersanyagok	49,8	18,6	60,3	45,4	-10,5	-26,8
Energiahordozók	9,2	12,6	171,6	150,9	-162,4	-138,3
Feldolgozott termékek	958,6	860,6	1 588,8	1 236,0	-630,3	-375,4
Gépek, gépi berendezések	2 280,3	2 162,5	1 259,0	973,6	1 021,3	1 188,9

Értékváltozás és a forgalom megoszlása 2009-ben (%)

	INDEX (2008=100)		MEGOSZLÁS	
	KIVITEL	BEHOZATAL	KIVITEL	BEHOZATAL
Összesen	93,1	78,6	100,0	100,0
Élelmiszer, ital, dohány	104,4	89,7	4,9	4,4
Nyersanyagok	37,3	75,3	0,6	1,8
Energiahordozók	136,9	87,9	0,4	6,0
Feldolgozott termékek	89,8	77,8	26,8	49,1
Gépek, gépi berendezések	94,8	77,3	67,3	38,7

Forrás: KSH

A Franciaországba irányuló magyar kivitel szerkezete lényegesen nem változott. Főbb exporttermékek: szórakoztató elektronikai termékek, kommunikációs eszközök, gépjárművek, számítógépek, gyógyszeripari termékek, szerves vegyi anyagok, gépek és mechanikus berendezések.

Főbb importtermékek: gyógyszeripari termékek, integrált áramkör, elektronikai komponensek, növényvédő szerek, szerves vegyipari alapanyagok, gépjárművek és alkatrészeik, műanyagipari és fémipari termékek.

Kétoldalú közvetlen tőkebefektetések, 2006-08 (M EUR)

	2006	2007	2008
Franciaország közvetlen tőkebefektetés-exportja Magyarországra	589,4	863,7	718,1
Franciaország közvetlen tőkebefektetés-állománya Magyarországon	2 557,3	3 109,4	3 280,4
Magyarország tőkebefektetése Franciaországba	-0,5	-1,7	-23,4
Magyarország tőkebefektetés-állománya Franciaországban	0,3	8,0	7,0

Forrás: MNB

Franciaország 2009-ben is megtartotta 4-5. helyét legnagyobb magyarországi befektető országok sorában. A beruházások továbbra is néhány ágazatra (energia-

és élelmiszeripar, nagykereskedelem, gyógyszeripar, vízgazdálkodás-környezetvédelem) koncentrálnak, és alapvetően nagyvállalatok investícióit jelentik, még ha az elmúlt 3-4 évben a francia kkv-k magyarországi beruházási aktivitása némi élénkülést mutatott is. A 2009 végén hazánkban működő mintegy 400 francia érdekeltségű vállalat összesen több mint 70 ezer főt foglalkoztat. A Magyarországon jelen lévő francia érdekeltségű cégek közül tíz a világ száz legnagyobb transznacionális vállalata közé tartozik. Egy-egy jelentősebb tervezett beruházás a multinacionális francia nagyvállalatok részéről még mindig meghatározó a beruházások szintjének emelkedésében.

Legjelentősebb francia befektetők: Accor (szállodalánc), Alcatel (kommunikáció), Auchan (kereskedelem), AXA (biztosító), BNP Paribas (bankszektor), Biosystems International (biotechnológia), Calyon (bankszektor), Ceva-Phylaxia (gyógyszeripar), Danone (élelmiszeripar), EDF (villamos energia), Eridenia-Béghin Say (cukor), Gaz de France (gázszolgáltatás), Groupama csoport (biztosítás), Michelin (gumiabroncs), Sanofi-Aventis (gyógyszeripar), Servier (gyógyszeripar), Télédiffusion de France (telekommunikáció), Total Fina (olaj-, festékipar), Vivendi (vízszolgáltatás és telekommunikáció).